

FORMAT

Fôring av smågris

Temaark 2- 2010

Fôring av smågris fra fødsel til salg/flytting

Dieperioden

Smågrisen fødes med små fettreserver og svært dårlig immunforsvar. Det første døgnet vil mikroorganismer fra omgivelsene i kombinasjon med råmjølk bidra til å aktivere immunforsvaret. Egen tarmflora skal etableres slik at grisungene kan ta til seg, og utnytte næringsstoffene i purkemjølka. De første tre ukene er purkemjølka den viktigste næringa for smågrisene. Men etter hvert som grisungene øker i vekt er det viktig å begynne å gi smågrislefôr. Purkemjølk er ikke nok til å dekke smågrisens næringsbehov i hele dieperioden, smågrisene må derfor få smågrislefôr allerede fra første leveuke. Legg en neve FORMAT smågrislefôr sammen med Pluss Smågristorv i området der smågrisene er aktive. Sørg for at fôret er ferskt slik at det lukter og smaker godt. Smågrislefôr i dieperioden har mange positive effekter:

- Tilvenning av fordøyelseskanalen til å fordøye og ta opp næringsstoffer fra andre kilder enn purkemjølk
- Supplere med næringsstoffer utover det purkemjølka bidrar med
- Øker avvenningsvekta og reduserer dermed problemene rundt avvenning. I tillegg vil dette øke tilveksten etter avvenning
- Reduserer spredningen i avvenningsvekt innen kullet
- Avlaster purka de siste to ukene før avvenning, dette bidrar til å redusere purkas holdtap

Rundt avvenning

Avvenning er nest etter fødsel den mest kritiske hendelsen i grisens liv. Grisungene forlater ett varmt og trygt miljø hos purka. Purkemjølk med høy fordøyelighet erstattes av tørt kraftfôr. Både fordøyelses- og immunsystem er på dette tidspunktet umodent, og som regel vil opptaket av energi- og næringsstoffer bli kraftig redusert. Dette i kombinasjon med miljøskifte gjør at grisungen er særlig utsatt for diarè rundt avvenning.

Avvenning fører videre til stress som vil påvirke immunsystemet negativt. Stress gir økt aktivitet, og dette i kombinasjon med lavt fôropptak de første dagene etter avvenning medfører tap av underhudsfett og dårligere isolerings- evne. Økt varmebehov hos smågrisene kan kompenseres med god temperatur i smågrisrommet.

Det vil ofte gå over ei uke før energiopptaket er på nivå med det som var før avvenning. Målet for deg som smågrisprodusent må være å unngå for stort fall i fôropptak og tilvekst.

- Gjennomfør avvenning om morgenen, la lyset stå på og gi samme smågrisor som de har fått i fødebingen
- Smågrisene skal føres etter appetitt de første 4 - 5 dagene etter avvenning
- Ved avvenningsdiaré reduseres fôrmengden til ca 0,25 kg/dyr/dag på dag 5 og 6. Trapp forsiktig opp mot appetitt i løpet av ei uke
- God tilgang på vann er viktig for å sikre høgt fôropptak, og dermed unngå avvenningsproblemer
- Sørg for høy temperatur i smågrisrommet, over 20½C de første 5 – 6 dagene
- Pluss Avvenningstorv (uten jerntilsetning) vil redusere faren for diaré
- Ved diaréutbrudd kan du tildele Pluss Saltbalanse Svin

Etter vel overstått avvenning

Målsetningen etter avvenning er å få smågrisene raskest mulig fram til salg eller flytting til slaktegrisavdelingen. Smågrisen har høgt vekstpotensial i denne perioden, og høgt fôropptak er viktig for å oppnå høg tilvekst. God tilvekst gir som regel god fôrutnyttelse og dermed reduserte fôrkostnader i smågrisperioden.

- Sørg for godt bingemiljø. Hold det reint og tørt slik at faren for sjukdom blir redusert
- Langtro eller fôrautomater med flere eteplasser bidrar til at grisene får ete samtidig. Dette virker positivt på fôropptak og tilvekst
- Sørg for god plass. Unngå for mange smågriser pr. fôrautomat
- Automater i bingeskille og/eller automater med vann bidrar til å øke fôropptaket
- Velg riktig kraftfôrblending til smågrisene. Forhold i besetningen som miljø, helsestatus, puljesystem og avlsmateriale kan være avgjørende for valg av smågrisor.

Generelle fôringstips

- Sørg for at alle smågrisene får i seg råmjølk så fort som mulig etter fødsel
- Gi startdose med Pluss Jernstarter allerede første levedøgn, men etter at smågrisene har fått i seg råmjølk. Fortsett med Pluss Flytende jerntilskudd, Pluss Smågristorv eller Pluss Tørt jerntilskudd fram til ei uke før avvenning
- Start tidlig med tildeling av smågrisor. Gi en neve eller to pr. dag under varmelampa eller på golvet nær varnehjørnet
- Automater tas tidligst i bruk ved 2-3 ukers alder. Fyll aldri mer enn ett døgn forbruk i automaten
- Tidlig tilvenning til kraftfôr reduserer frekvensen av avvenningsproblemer
- Bytt til Pluss Avvenningstorv ei uke før avvenning og fortsett med det til 1 ½ uke etter avvenning. Pluss Avvenningstorv er uten jerntilsetning
- Smågrisene skal føres etter appetitt de første 4-5 døgnene etter avvenning. Ved avvenningsdiaré reduseres fôrmengden til ca. 0,25 kg/dyr/dag på 5 – 6 dag etter avvenning. Trapp opp mot appetitt igjen i løpet av ei ukes tid
- God tilgang på vann er viktig for å unngå avvenningsproblemer
- Automater med flere eteplasser eller troer er gunstig, da får grisene ete samtidig
- Våtfôr av god hygienisk kvalitet har positiv effekt på mage/tarm og gir høgere næringsstoff - og vann-tilførsel
- Hold bingene varme, tørre og reine

Aktuelle kraftfôrblendinger fra Felleskjøpet:

FORMAT Mysli G
FORMAT Kvikk 160
FORMAT Robust 150
FORMAT Kvikk 140

